

Tự chủ công nghệ chiến lược và sức cạnh tranh quốc gia

09:07 12/06/2026

Phó Thủ tướng Chính phủ Hồ Quốc Dũng vừa ký Quyết định số 23/2026/QĐ-TTg, ban hành Danh mục công nghệ cao được ưu tiên đầu tư phát triển và Danh mục sản phẩm công nghệ cao được khuyến khích phát triển, mở rộng định hướng ưu tiên cho nhiều công nghệ lõi, công nghệ chiến lược và sản phẩm công nghệ cao Make in Vietnam.

Hoạt động nghiên cứu tại Viện Khoa học vật liệu, Viện Hàn lâm Khoa học và Công nghệ Việt Nam. (Ảnh: Báo Nhân Dân)

Theo Quyết định, 70 công nghệ cao được ưu tiên đầu tư phát triển tập trung vào những lĩnh vực đang tạo ra thay đổi lớn trong cạnh tranh công nghệ toàn cầu như trí tuệ nhân tạo (AI), dữ liệu lớn, điện toán hiệu năng cao, điện toán đám mây, Internet vạn vật (IoT), blockchain, công nghệ lượng tử, năng lượng tái tạo, lưu trữ năng lượng tiên tiến hay công nghệ vi sinh thế hệ mới.

Danh mục cũng ưu tiên các công nghệ phục vụ phát triển bền vững và thích ứng biến đổi khí hậu như cảnh báo thiên tai tích hợp AI theo thời gian thực, công nghệ năng lượng sạch và công nghệ sinh học ứng dụng trong nông

nghiệp, y dược, môi trường. Bên cạnh đó, 100 sản phẩm công nghệ cao được khuyến khích phát triển đã được phê duyệt, tập trung vào các nền tảng AI, thiết bị giáo dục thông minh, phương tiện bay không người lái, phương tiện sử dụng năng lượng mới và nhiều sản phẩm công nghệ sinh học, y sinh thế hệ mới.

Việc lựa chọn những công nghệ này phản ánh xu hướng phát triển mới của thế giới đồng thời cho thấy Việt Nam muốn đi sâu hơn vào các lĩnh vực công nghệ nền tảng đang quyết định năng lực cạnh tranh quốc gia. Tại cuộc làm việc của Thường trực Ban Chỉ đạo Trung ương về phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số ngày 25/5, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm nhấn mạnh rằng những lĩnh vực đang định hình tương lai thế giới như AI, bán dẫn, lượng tử, công nghệ sinh học, vật liệu mới, công nghệ dữ liệu, năng lượng mới... đều bắt nguồn từ những nghiên cứu cơ bản được đầu tư liên tục trong nhiều năm. Điều đó khẳng định, nghiên cứu cơ bản mạnh mới có công nghệ lõi mạnh, mới hình thành được năng lực tự chủ chiến lược và sức cạnh tranh quốc gia trong dài hạn.

Hiện nay, khoảng cách giữa tiếp cận, ứng dụng và làm chủ công nghệ vẫn là thách thức không nhỏ đối với nhiều nền kinh tế đang phát triển. Trong bối cảnh cạnh tranh toàn cầu ngày càng dựa vào tri thức, dữ liệu và năng lực đổi mới sáng tạo, công nghệ lõi không thể được tạo dựng từ những dự án ngắn hạn hay các chương trình hỗ trợ mang tính phong trào. Vì vậy, bên cạnh việc xác định các công nghệ ưu tiên, điều quan trọng là xây dựng một hệ sinh thái nghiên cứu đủ chiều sâu để tạo ra tri thức mới và nuôi dưỡng các công nghệ chiến lược từ gốc. Nền tảng của hệ sinh thái đó là dữ liệu, hạ tầng tính toán và phòng thí nghiệm hiện đại và nguồn vốn dài hạn cùng đội ngũ nhân lực chất lượng cao.

Thực tế cho thấy, điểm nghẽn hiện không chỉ nằm ở nguồn lực mà còn ở cơ chế và tư duy quản lý. Đổi mới sáng tạo luôn đi kèm rủi ro, trong khi một số quy định vẫn nặng về kiểm soát, khiến nhiều nhiệm vụ khoa học khó tạo ra những bước đột phá thực chất. Bên cạnh đó, tình trạng thiếu hụt nhân lực trình độ cao ngày càng rõ nét, đặt ra yêu cầu phải đầu tư dài hạn cho đào tạo, thu hút và phát triển nhân tài khoa học, công nghệ. Để các công nghệ ưu tiên thật sự trở thành động lực tăng trưởng mới, cần thúc đẩy mạnh mẽ hơn sự liên kết giữa Nhà nước, doanh nghiệp, trường đại học và viện nghiên cứu. Với việc các chủ thể này cùng tham gia vào toàn bộ quá trình từ nghiên cứu, phát triển đến thương mại hóa, công nghệ mới có thể đi từ phòng thí nghiệm ra thị trường và tạo ra giá trị cho nền kinh tế.

Việc xác định đúng các lĩnh vực ưu tiên là bước đi cần thiết để tập trung nguồn lực phát triển. Song giá trị của một danh mục công nghệ chính là ở khả năng

tạo ra những chuyển biến thực chất về năng suất, năng lực đổi mới sáng tạo và sức cạnh tranh của nền kinh tế.

Theo Báo Nhân Dân